

**Đề chính thức**

Thời gian làm bài: 90 phút  
(Không kể thời gian phát đề)  
Học sinh làm bài vào giấy kiểm tra.

**Phần I (4 điểm):** Cho đoạn văn:

“Đọc sách không cốt lấy nhiều, quan trọng nhất là phải chọn cho tinh, đọc cho kĩ. Nếu đọc được 10 quyển sách không quan trọng, không bằng đem thời gian, sức lực đọc 10 quyển ấy mà đọc một quyển thật sự có giá trị. Nếu đọc được mười quyển sách mà chỉ lướt qua, không bằng chỉ lấy một quyển mà đọc mười lần. “Sách cũ trăm lần xem chẳng chán – Thuộc lòng, ngâm kĩ một mình hay”, hai câu thơ đó đáng làm lời răn cho mỗi người đọc sách. Đọc sách vốn có ích riêng cho mình, đọc nhiều không thể coi là vinh dự, đọc ít cũng không phải là xấu hổ. Đọc ít mà đọc kĩ, thì sẽ tập thành nếp suy nghĩ sâu xa, trầm ngâm tích lũy, tưởng tượng tự do đến mức làm đổi thay khí chất; đọc nhiều mà không chịu nghĩ sâu, như cưỡi ngựa qua chợ, tuy châu báu phơi đầy, chỉ tổ làm cho mắt hoa ý loạn, tay không mà về.”

(Bàn về đọc sách - Chu Quang Tiềm, *Ngữ văn 9*, tập hai, NXB Giáo dục)

1. Nêu chủ đề của văn bản “Bàn về đọc sách”. Đoạn trích trên đề cập đến khía cạnh nào của chủ đề?
2. Trong câu văn “Đọc ít mà đọc kĩ, thì sẽ tập thành nếp suy nghĩ sâu xa, trầm ngâm tích lũy, tưởng tượng tự do đến mức làm đổi thay khí chất; đọc nhiều mà không chịu nghĩ sâu, như cưỡi ngựa qua chợ, tuy châu báu phơi đầy, chỉ tổ làm cho mắt hoa ý loạn, tay không mà về”, tác giả đã sử dụng phép tu từ gì? Nêu hiệu quả nghệ thuật của việc sử dụng phép tu từ ấy trong đoạn trích.
3. Hãy viết một đoạn văn (khoảng 1/2 trang giấy thi) trình bày suy nghĩ của em về hiện tượng nhiều học sinh rất ít đọc sách.

**Phần II (6 điểm):** Trong bài thơ “Mùa xuân nho nhỏ”, nhà thơ Thanh Hải có viết:

*Mùa xuân người cầm súng*

(*Ngữ văn 9*, tập hai, NXB Giáo dục)

1. Chép tiếp 5 câu thơ sau câu trên để hoàn thành khổ thơ.
2. Từ “lao xao” có thể thay thế cho từ “xôn xao” trong câu thơ cuối khổ thơ đã chép được không? Vì sao?
3. Viết một đoạn văn nghị luận có độ dài khoảng 12 câu theo cách lập luận tổng hợp - phân tích - tổng hợp, trình bày cảm nhận của em về khổ thơ đã chép, trong đoạn có sử dụng câu phủ định và phép nối để liên kết câu. (Gạch dưới câu phủ định và từ ngữ dùng làm phép nối)
4. Trong chương trình Ngữ văn 9 cũng có văn bản khác nói về những con người “lặng lẽ dâng cho đời”. Nêu tên văn bản đó và tên tác giả.

-----Hết-----

### I. Lưu ý chung:

Hướng dẫn chấm chỉ nêu những nội dung cơ bản, có tính định hướng. Các tổ nhóm chuyên môn thống nhất hướng dẫn chấm chi tiết.

Giáo viên cần hết sức linh hoạt khi vận dụng. Cần đánh giá bài làm của học sinh trong tính chính thể; trân trọng những bài viết có ý kiến và giọng điệu riêng. Chấp nhận các cách kiến giải khác nhau, kể cả không có trong hướng dẫn chấm, miễn là hợp lí và có sức thuyết phục.

Khuyến khích những ý tưởng sáng tạo, những phát hiện độc đáo mà hợp lí, thuyết phục và những bài viết có cá tính, giọng điệu, cảm xúc riêng.

Ở từng ý trong bài làm của học sinh, căn cứ vào mức độ đạt được, giáo cho các mức điểm thấp hoặc cao hơn mức điểm trong hướng dẫn chấm.

Điểm toàn bài là tổng điểm thành phần, lẻ đến 0.25.

### II. Hướng dẫn chấm

| Phần | Câu | Nội dung                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Điểm |
|------|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| I    | 1   | - Chủ đề của văn bản: Bàn về sự cần thiết của việc đọc sách và phương pháp đọc sách                                                                                                                                                                                                          | 4.0  |
|      |     | - Đoạn văn đề cập đến phương pháp đọc sách (cách đọc sách)                                                                                                                                                                                                                                   | 0.5  |
|      | 2   | - HS xác định được phép tu từ so sánh và ẩn dụ ( <i>đọc nhiều mà không chịu nghĩ sâu, như cưỡi ngựa qua chợ, tuy châu báu phơi đầy, chỉ tổ làm mất hoa, ý loạn, tay không mà về</i> ).                                                                                                       | 0.5  |
|      |     | - Hiệu quả nghệ thuật: Diễn tả một cách hình ảnh và sinh động hệ quả của việc đọc nhiều sách mà không nghĩ sâu. Đọc nhiều mà không nghĩ sâu thì dù sách có hay, có bổ ích cũng chẳng thu nhận được điều gì giá trị. Từ đó người đọc nhận thức được đọc sách không nên đọc qua loa, đại khái. | 0.5  |

|    |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                    |
|----|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
|    | 3 | <p>HS viết đoạn văn đảm bảo các yêu cầu:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nội dung: <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Nêu rõ hiện tượng</li> <li>+ Bày tỏ suy nghĩ về hậu quả và nguyên nhân của hiện tượng;</li> <li>+ Đề xuất một vài giải pháp thiết thực để nâng cao nhận thức của học sinh về giá trị của sách và có phương pháp đọc sách có hiệu quả.</li> <li>+ Liên hệ bản thân</li> </ul> </li> <li>- Hình thức: Là đoạn văn nghị luận có kết hợp các phương thức biểu đạt khác, diễn đạt sinh động, đảm bảo độ dài.</li> </ul> <p><i>* Lưu ý:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Khuyến khích HS có suy nghĩ riêng nhưng phải lí giải hợp lí, thuyết phục.</li> <li>- Không cho điểm các quan điểm lệch lạc.</li> <li>- Đoạn văn quá dài, quá ngắn hoặc nhiều đoạn trừ 0,5 điểm.</li> </ul> | <p>1.5</p> <p>0.5</p>              |
| II | 1 | <p>- HS chép chính xác, đầy đủ khổ thơ trong bài thơ “Mùa xuân nho nhỏ”</p> <p>Chép thiếu hoặc sai 1 câu: Trừ 0,25 điểm</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p><b>6.0</b></p> <p>1.0</p>       |
|    | 2 | <p>HS nêu được:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Từ “lao xao” không thể thay thế cho từ “xôn xao” trong câu thơ đã chép.</li> <li>- Giải thích: <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Từ “lao xao”: chỉ gọi âm thanh, âm thanh của thiên nhiên hoặc của con người.</li> <li>+ Từ “xôn xao” khi đặt trong khổ thơ này, không chỉ là âm thanh rộn ràng của cuộc sống nhộn nhịp lao động khẩn trương của đất nước sau thống nhất, mà còn là những xúc cảm mãnh liệt, phấn chấn trước mùa xuân thiên nhiên, trời đất tươi đẹp của con người.</li> </ul> </li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.5</p> |
|    | 3 | <p>Đoạn văn viết cần đạt được những yêu cầu sau:</p> <p>Yêu cầu:</p> <p><i>* Hình thức:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Đúng hình thức đoạn văn TPH, đảm bảo khoảng 12 (<math>\pm 2</math> câu); không mắc lỗi diễn đạt, lỗi chính tả.</li> <li>+ Có sử dụng phép nối để liên kết (0.5đ) và câu phủ định (0.5đ)</li> </ul> <p><i>* Nội dung:</i> HS có thể trình bày theo các cách khác nhau nhưng cần làm rõ những cảm nhận về vẻ đẹp của mùa xuân đất nước trong chiến đấu và lao động được thể hiện</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>0.5</p> <p>1.0</p>              |

|   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |              |
|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
|   | <p>trong khổ thơ. GV tham khảo các gợi ý sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Vẻ đẹp của mùa xuân đất nước được thể hiện qua cặp hình ảnh sáng tạo "người cầm súng" - người lính, "người ra đồng" - người nông dân: hai lực lượng chủ yếu của cách mạng, biểu trưng cho hai nhiệm vụ của đất nước: chiến đấu và lao động, bảo vệ và xây dựng đất nước.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                       | 0.5          |
|   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Điệp ngữ "lộc", "mùa xuân": <ul style="list-style-type: none"> <li>+ "Lộc" là chồi non, nhành cây non</li> <li>+ "Lộc" gắn với người cầm súng ra trận, "lộc" gắn với người nông dân ra đồng. "Lộc" là ẩn dụ cho sức sống, thể vươn lên, thể hiện thành quả hạnh phúc</li> </ul> </li> <li>-&gt; Mùa xuân của đất trời đọng lại trong hình ảnh lộc non, mùa xuân đi theo người cầm súng và người ra đồng. Họ là người làm ra mùa xuân và bảo vệ mùa xuân cho đất nước.</li> </ul>                                                                                                            | 0.5          |
|   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- "Tất cả như hồi hã / Tất cả như xuân xao": <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Điệp cấu trúc + hai từ láy</li> <li>+ Làm tăng nhịp điệu mùa xuân, nhịp điệu sống của đất nước trong cảm nhận của nhà thơ. Xuân tràn trề, xuân rạo rực; không khí khẩn trương, sôi nổi, hồ hởi náo nức bắt tay vào công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước.</li> </ul> </li> <li>- Tình yêu quê hương, sự lạc quan, tin yêu và niềm khao khát sống mãnh liệt của Thanh Hải.</li> </ul> <p><i>Nếu HS chỉ diễn xuôi đoạn thơ mà không khai thác các tín hiệu nghệ thuật, GV cho không quá 1.0 điểm.</i></p> | 0.5          |
| 4 | <p>HS nêu được:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tên tác phẩm: Lặng lẽ Sa Pa</li> <li>- Tác giả: Nguyễn Thành Long</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 0.25<br>0.25 |